

Kā atpazīt karteļa vienošanos starp iepirkuma pretendentiem

Aizliegtas vienošanās pazīmes

Konkurences likuma pārkāpums – aizliegta vienošanās – iepirkuma pretendentiem palīdz izvairīties no savstarpējas konkurences un tādējādi nepamatoti paaugstināt cenas, pazemināt piedāvājuma kvalitātes kritērijus vai samazināt iepirkuma rīkotāja izvēli, vienojoties par dalību konkursā. Tādējādi pircējam var nākties maksāt augstāku cenu par sliktāku preci vai pakalpojumu.

Tieši publisko iepirkumu rīkotāji darbā ar saņemtajiem piedāvājumiem visātrāk var pamanīt pretendentu pretlikumīgo rīcību un, ziņojot par to Konkurences padomei, palīdzēt pārkāpumu novērst vai atklāt.

Šajā informatīvajā materiālā **apkopotas pazīmes, kas var norādīt uz aizliegtu vienošanos** starp iepirkuma pretendentiem.

Tirgus

Vērtējot tirgu, svarīgi, cik uzņēmumu spēj izpildīt iepirkuma nosacījumus un kuriem uzņēmumiem ir priekšrocības uzdevuma izpildē. Īpaši uzmanīgi jāvērtē iepirkuma pretendentu rīcība gadījumos, kad:

- tirgū ir mazs piedāvājums – nepieciešamās preces vai pakalpojumus var piedāvāt neliels skaits uzņēmumu
- neliela grupa lielāko uzņēmumu kontrolē lielu daļu tirgus
- preces vai pakalpojumi ir standartizēti, tādējādi noteicošais faktors konkurences cīņā ir cena nevis dizains, kvalitāte vai apkalpošana
- konkurentiem ir iespējas sazināties savā starpā, piemēram, profesionālo asociāciju sanāksmes

Piedāvājumi

Vērtējot pretendentu iesniegtos piedāvājumus, rūpīgi jāpārbauda, vai tajos nav saskatāmas līdzības. Par pretendentu aizliegtu vienošanos var liecināt tādas pazīmes kā:

- divi vai vairāk piedāvājumi rakstīti vienā rokrakstā, tajos ir vienādas pareizrakstības, gramatikas vai aprēķinu kļūdas
- divi vai vairāk piedāvājumi ir nosūtīti no vienas pasta, e-pasta adreses vai faksa numura vai tos piegādājis viens kurjers
- divos vai vairāk piedāvājumos redzams, ka pēdējā brīdī veiktas izmaiņas attiecībā uz piedāvāto cenu. Uz to var norādīt, piemēram, atstarpes trūkums vai svītrojums

Kopsakarības pretendentu līdzšinējās darbībās

Pārskatot iepriekšējo iepirkumu rezultātus tādām pašām precēm vai pakalpojumiem, iespējams saskatīt kopsakarības, kas var norādīt uz slepenu vienošanos:

- vairākos iepirkumos vieni un tie paši piegādātāji rotē kā pasūtījumu ieguvēji
- konkurējoši piegādātāji regulāri uzvar iepirkumos par tādu pašu vai līdzīga apjoma darbu
- neatkarīgi no konkurences, iepirkumos ilgstoši uzvar viens piegādātājs
- iepirkuma uzvarētājs par apakšuzņēmējiem nolīgst zaudējušos vai tos pretendentes, kuri atsauca savus piedāvājumus vai atteicās tos iesniegt
- salīdzinot ar iepriekšējiem iepirkumiem, pieteicies mazāks pretendentu skaits

Pretendentu uzvedība

Arī pretendentu uzvedība var norādīt uz konkurences aizstāšanu ar sadarbību, ja, piemēram:

- pretendents iesniedz piedāvājumu, kaut zināms, ka tas nespēj izpildīt pasūtītāja prasības
- viens pretendents atnes personīgi vai kā citādi iesniedz vairākus piedāvājumus
- telefona sarunā vai e-pastu sarakstē atklājas, ka pretendents ir informācija par konkurentu cenām vai savām iespējām uzvarēt iepirkumā

Saskaroties ar jebkuru no augstāk minētajām pazīmēm, kas var norādīt uz iepirkuma pretendentu veiktiem likuma pārkāpumiem, **lūdzam nekavējoties ziņot Konkurences padomei** – iestādes speciālisti atbildēs uz neskaidriem jautājumiem un konsultēs par tālāko rīcību.

Tālrunis 67282865
Fakss 67242141
E-pasts council@kp.gov.lv
Adrese Brīvības iela 55, Rīga, LV-1010